

Valtuustoaloite: Myös ammattikoulu luo sivistystä, valtuutettu Viljo Lehmusketo

Kaupunginhallitus 07.11.2023 § 349

Valmistelija Kuntayhtymän johtaja, rehtori Jaana Ritola

Valtuutettu Viljo Lehmuskedon esittämä vasemmistoliiton ja vihreiden valtuustoryhmien valtuustoaloite 25.9.2023:

Yhteiskunnassa vallitsee edelleen kapea käsitys, jossa sivistyksen nähdään syntyvän vain lukiossa. Tämä käsitys heijastuu koko yhteiskuntaan, nuorten vanhempiin, ystäväpiiriin, harrastustuksiin ja jopa opettajiin. Jako näkyy myös viranomaisten työmarkkinajärjestöjen johtajien sekä poliitikkojen puheissa ja päätöksissä.

Työelämä odottaa tekijöitä, joiden osaamisessa yhdistyvät hyvä teoreettinen ja käytännöllinen osaaminen sekä valmiudet elinikäiseen oppimiseen.

Ammatillisen koulutuksen vetovoimaa on kasvatettava.

Nuoret on otettava mukaan ammatillisen koulutuksen kehittämiseen.

Suomessa tarvitaan ammatillisen koulutuksen statukseen liittyvä kulttuurinen muutos. Nais- ja miesvaltaisia aloja koskevat stereotypiat pitää kitkeä ja ennen kaikkea ammatillisen koulutuksen rahoitus varmistaa. Työelämän ja koulujärjestelmän ulkopuolelle joutuneita nuoria tulee auttaa hankkimaan ammatillinen koulutus.

Samalla vastataan ammattiosaajien suureen kysyntään. Tämä tehdään avoimella yhteistyöllä paikallisten yritysten ja ammatillisten koulutuksenjärjestäjien kanssa. Siinä voittavat kaikki: nuoret saavat koulutusta ja työtä, ja yritykset saavat tarvitsemaansa henkilökuntaa.

Työpaikat, joilla työskentelee sekä naisia että miehiä, ovat osoittautuneet vetovoimaisemmiksi kuin hyvin nais- tai miesvaltaiset työpaikat. Asiaan vaikuttaminen vaatii panostusta, jotta saisimme kaikille koulutusaloille sekä naisia että miehiä.

Ammatillisen koulutuksen vetovoimaa pitäisi kasvattaa jo peruskoulussa. Meillä Suomessa on lisäksi monilla alueilla alakohtaista työttömyyttä, kun taas toisilla aloilla ja alueilla on työvoimapula.

Nuoret on otettava mukaan ammatillisen koulutuksen kehittämiseen. Juuri rakenteet ja ohjeistus varmistavat opiskelijalle parasta vapautta - ei

aikataulun haahuilu tai opiskeluvuosien kuluttaminen oman onnensa nojassa.

Tavoitteelliseen opiskeluun tarvitaan ammatinopettajan aikaa, ohjeistusta. Niistä syntyy opiskelijalle kokemus välittämisestä ja siitä, että hänen työllään ja kehittymisellään on merkitystä. Kannustava opettaja, kaikilla muillakin kouluasteilla, varmistaa opiskelijan suunnan pysyvän hallussa eikä hukassa. Miksi niin monella tuntuu olevan suunta hukassa nykyään, ollaan ahdistuneita? Valmistumassa olevat nuoret ja työelämään edenneet kertovat ahdistuvansa, koska merkitystä tekemiselle on vaikea löytää.

Se ajatus, että voit siirtyä kesken kaiken muualle tai voit joutua hakemaan uudelleen, kannustaa myös ammatinopettajia opettamaan ja ohjaamaan niin hyvin, että ammatillinen opiskelija pääsee eteenpäin. Jos opetetaan huonosti, eiväthän he pääse mihinkään. Ahdistus ei myöskään synny siitä, että heiltä vaaditaan niin paljon. Sen sijaan ahdistus syntyy siitä, että heistä ei välitetä tai heiltä ei vaadita riittävästi. Käsitys osaamisperusteisen ammatillisen koulutuksen vahvuudesta tarkoittaa sitä. Osaamisella työllistyy ja työllistää ja osaamista pitää jatkuvasti päivittää.

Raahen kaupungin strategia antaa osviittaa miten laajemmin saada kaupunkilaiset mukaan arvotuksen kasvattamiseen strategiassahan todetaan:

Osaajien Raahen

- Laadukas perus-, toisen- ja korkea-asteen koulutus on yksi kaupungin pitovoimatekijöistä.

Rakennamme yhdessä Suomen 'korkeimman' toisen asteen koulutuskokonaisuuden.

Olemme aktiivisesti vuorovaikutuksessa:

- organisaation sisällä
- paikallisesti kaupunkilaisten ja muiden toimijoiden kanssa

Esitämme, että kaupunginhallitus ja koulutuskuntayhtymä lisää panostuksia ammatillisen koulutuksen profiilin nostamiseen tiedostus- ja jopa asennemuokkauksella.

Koulutuskeskus Brahen kuntayhtymän johtaja, rehtori Jaana Ritolan vastaus 10.10.2023:

Arvoisat valtuutetut! Koulutuskeskus Brahe kiittää valtuustoa tärkeästä aloitteesta. Pidämme tärkeänä, että seutukunnan kaikki oppilaitokset, kunnat/kaupungit, hyvinvointialueen toimijat, viranomaiset ja muut

toimijat tekevät saumatonta yhteistyötä, jotta lasten ja nuorten opiskelupolku etenisi mahdollisimman sujuvasti aina varhaiskasvatuksesta toiselle asteelle saakka. Unohtamatta toisen asteen jälkeistä työelämään tai jatko-opintoihin siirtymisen vaihetta. Tässä polussa ammattitaitoisilla opettajilla ja ohjaajilla on ensiarvoisen tärkeä merkitys. Tämä vaatii lisäksi hyvää moniammatillista yhteistyötä, johon mm. seutukunnan toisen asteen oppilaitosten yhteinen strategia toimenpideohjelmineen tähtää. Korostamme lisäksi perheiden hyvinvoinnin merkitystä lasten ja nuorten kasvun ja koulunkäynnin perustana. Raahen strategian mukaisesti lapset, nuoret ja perheet ovat toiminnan keskiössä ja kannatamme valtuutettujen esitystä näitä tukevien toimenpiteiden edistämiseksi.

Kiitämme valtuutettuja ammatillisen koulutuksen merkityksen esille nostamisesta. Seutukunnan työpaikoista valtaosa perustuu ammatillisen toisen asteen koulutuksen suorittaneiden osaamiseen. Myös avoimista työpaikoista pääosa kohdistuu ammatillisen koulutuksen tutkintoon / osaamiseen. Toivomme, että Raahen kaupungin strategian toimeenpanossa huomioidaan monialaisen ammatillisen koulutuksen merkitys seutukunnan elinvoiman ylläpitäjänä ja kehittäjänä. Koulutuskeskus Brahessa opiskelee vuosittain noin 2 000 nuorta tai aikuista. Kevään 2023 yhteishaussa n. 69 % seutukunnan ensisijaisesti hakijoista haki opiskelemaan ammatilliseen koulutukseen ja n. 31 % lukiokoulutukseen. Kaikista seutukunnan ensisijaisista hakijoista n. 64 % haki opiskelemaan Koulutuskeskus Braheen. Brahe toimii merkittävänä nuorten ja aikuisten kouluttajana alueella. Hieman yli puolet Brahen opiskelijoista on oppivelvollisia ja toinen puoli on aikuisopiskelijoita. Myös työvoimakoulutuksella on merkittävä rooli alueen osaajien saatavuudessa ja kohtaanto-ongelman ratkaisemisessa.

Brahen koulutusten suunnittelussa pyritään huomioimaan tämän päivän työelämävaatimusten lisäksi myös tulevaisuuden osaamistarpeet sekä työelämän ja ammattien muutokset. Tätä ennakointia tehdään tiiviissä yhteistyössä alueen yritysten kanssa. Opiskelijoillamme on monia vaikuttamisen mahdollisuuksia ja kehitämme niitä edelleen, jotta myös opiskelijoiden ääni ja näkemykset kuuluvat koulutuksen kehittämisessä ja toteutuksessa. Koulutuskeskus Brahessa tehdään lisäksi paljon kehittämistyötä opiskelijoiden työllistymis- ja jatko-opintopolkujen kehittämiseksi. Brahessa kehitetyn Monikampus-korkeakoulumallin avulla seutukunnan korkea-asteen opiskelumahdollisuuksia on saatu laajennettua niin väylä- ja polkuopintojen kuin tutkintoon johtavien monimuoto- ja päivämuotoisten korkeakoulutusten osalta. Tässä kehittämistyössä on tehty hyvää yhteistyötä alueen yritysten, oppilaitosten, Raahen seudun kehityksen ja muiden elinkeinotoimijoiden kanssa. Vahvan ja laadukkaan toisen asteen ammatillisen ja

lukiokoulutuksen merkitys on koko seutukunnan tulevaisuuden kannalta erittäin tärkeä.

Kannatamme valtuutettujen tavoin ammatillisen koulutuksen arvostuksen esille nostamista ja haluamme olla osaltamme mukana tuomassa ylpeästi esille monialaista ammatillista osaamista ja sen merkitystä Raahen seudun elinvoiman kehittäjänä ja mahdollistajana. Nyt ja tulevaisuudessa.

Esittelijä Kaupunginjohtaja Mikkola-Riekkinen Leena

Päätösesitys Esitetään kaupunginvaltuustolle:

Annetaan valtuustoaloitteeseen Koulutuskeskus Brahen kuntayhtymän johtaja, rehtori Jaana Ritolan valmisteleva vastaus.

Todetaan asia aloitteena loppuun käsitellyksi.

Päätös Hyväksyi esityksen.

Kaupunginvaltuusto 13.11.2023 § 129

707/00.01.04/2023

Päätösesitys Kaupunginhallitus esittää kaupunginvaltuustolle:

Annetaan valtuustoaloitteeseen Koulutuskeskus Brahen kuntayhtymän johtaja, rehtori Jaana Ritolan valmisteleva vastaus.

Todetaan asia aloitteena loppuun käsitellyksi.

Päätös Hyväksyi esityksen.